

PRIMUL REGULAMENT AL MUZEULUI NAȚIONAL DE ANTICHITĂȚI

DE

D. M. PIPPIDI

Pentru cititorii revistei noastre și ai altor publicații de specialitate, deprinși să străbată cu mintea mileniile fără număr depășate de la începuturile istoriei, un veac e ca o clipă, un interval abia vrednic de atenția cercetătorului. Și totuși, în perioada contemporană și mai ales în epoca noastră frământată de transformări radicale — economice, sociale și politice —, la rindu-le făcute să determine în dezvoltarea științelor naturii și ale societății schimbări abia previzibile și încă departe de a-și fi epuizat valențele, un veac poate să însemne atât de mult încât e nevoie de un efort susținut pentru a-i asimila conținutul.

E cazul ultimei sute de ani din istoria lumii și a țării noastre (aproximativ 1848—1948), care a văzut realizându-se în toate domeniile atâtea prefaceri și atât de însemnate, încât nu numai evenimentele mai depărtate, dar și cele petrecute sub ochii noștri tind să-și piardă contururile limpezi, dacă nu ne ostenim să le fixăm cu grijă, recurgind la documente sau consemnând cu acribie mărturiile demne de crezare.

Din acest punct de vedere, se învrednicesc de o luare aminte specială informațiile despre trecutul instituțiilor științifice românești, care astăzi ni se înfățișează în plină înflorire dar ale căror modeste începuturi abia mai izbutim să le întrezărim. Istoriografia și arheologia nu fac nici ele excepție de la această vertiginoasă prefacere, și e motivul pentru care — de câte ori mi s-a oferit prilejul — m-am simțit dator să atrag atenția asupra unor momente puțin cunoscute din trecutul disciplinelor cărora le-am închinat cei mai frumoși ani ai vieții. Am publicat astfel, nu de mult, memoriul înmănat de Ion Andrieșescu lui Nicolae Iorga pentru a-l convinge să sprijine întemeierea la Universitatea din București a unei catedre de antichități naționale¹. Am redat și comentat, în alt loc, dezbaterea din ședința Camerei deputaților în care s-a votat înființarea primelor catedre de arheologie și filologie comparată, destinate lui Alexandru Odobescu și Bogdan Petriceicu Hasdeu², iar mai de curând o hotărîre a Academiei Române cu privire la publicarea în țara noastră a primei culegeri naționale de inscripții grecești și latine³. Alte documente sugestive din același domeniu își vor găsi poate loc în fasciculele viitoare ale SCIVA. Pînă atunci, nu mi se pare lipsit de interes să reeditez astăzi broșura din 1864 cuprinzînd, pe lîngă primul regulament de funcționare

¹ SCIVA, 29, 1978, 3, p. 449—450.

² StCl, 17, 1978, p. 247—249.

³ StCl, 19, 1980, p. 101—104.

a Muzeului național de antichități, întemeiat în același an, raportul ministrului de resort, Nicolae Crețulescu, solicitând aprobarea proiectului, și decretul din 25 noiembrie 1864 al domnitorului Alexandru Ioan Cuza, sancționând deschiderea neîntârziată a noului așezământ.

Cu privire la conținutul textului pe care-l reproduc, orice comentariu ar fi de prisos : comparația cu stările de lucruri pe care le cunoaștem e singură grăitoare. Dar poate că nu era de prisos să ne întoarcem cu mintea la modestia începuturilor și să închinăm un gând recunoscător înaintașilor ce-au înțeles chemarea vremii lor și s-au ostenit s-o înfăptuiască.

MINISTERULŪ JUSTIȚIEI CULTELORŪ ȘI INSTRUCȚIUNEI PUBLICE
REGULAMENTULŪ PENTRU MUSEUL DE ANTICHITĂȚI BUCUREȘCI.
IMPRIMERIA STATULUI. 1864.

Raportul Domnului Ministru Secretarŭ de Statŭ la Departamentul Justiției, Cultelor și Instrucțiunei Publice.

„Înaltă rezoluție” :

„Se aprobă.

„ALECSANDRU IOAN”.

Prea Înălțate Dómnne,

În Ianuariŭ 1862, D. General Mavros, prin comunicația ce a făcut Adunărei Elective, a oferit țerei colecțiunea sa de anticități, compusă :

A) De o colecțiune de medalii ale diferitelor națiuni și a mai multor suverani ai anticității în metaluri prețioase și bronduri, în număr de ceva mai mult de patru mii medalii și medalionuri, unele găsite în țără.

B) De un micŭ numărŭ de medalioane istorice ale secolului XV și celor următori.

C) De o colecțiune de statue, busturi și reliefuri, fragmente precioase, și de diferite alte obiecte ale vieții civile și militare a popoarelor anticității, în marmură și în bronzŭ.

D) De o colecțiune de vase și zugrăvite, cunoscute, sub numele de vase etrusce, iar în adevăr, producțiune a Ceramicel Elene.

E) De alte obiecte de ceramica vechiă, mai puținŭ perfecționate dar prețioase, fiind găsite în țără.

F) De o mică colecțiune de anticități Egiptene.

G) De pedestale, obelisce, petre de hotar cu incricțiuni Elene sau Latine, din care unele suntŭ cu atât mai prețioase cu cât se raportesă la istoriă.

Cu această ocaziune, D. General Mavros exprimă și dorințele sale asupra regulei conservării a acestor obiecte, precum și a altor aflate în ființă la Museul Național, sau care se vor aduna în timpŭ.

Aceste dorințe suntŭ : ficsarea unui local pentru aședarea Museului spre a nu fi supusŭ la nici o nenorocire.

Luarea măsurilor ce se vor găsi de cuviință pentru neclintita și regulata conservare a acestor diferite obiecte, care, în ceea ce tratasă omagiul sŭ, afară de prețul și raritatea lor, sunt rezultatul strădaniei unei vieți întregi, și

În fine, fiind că clasificățiunea notatelor obiecte s'a pusŭ în desordine în urma diferitelor împrejurări, cere rînduirea unui colaborator carele, împreună cu Domnia sa, să contribuiescă la clasificățiunea metodică a acelor obiecte precum și la transportul câtorva marmore ce se află în apropiere de capitală.

În urma celor mai de sus, și a dorinței exprimate de fosta Adunare, de a se numi o comisiune de ómeni speciali, care să reguleze cele de cuviință pentru conservarea și sporirea Museului Național, Ministerul cu raportul No. 1 460 din 5 Februarŭ, a cerut și căpătăt Înalta Măriei Vóstre aprobare.

I. Ca colecțiunea să se pună în Museul Național, într'o despărțire, purtând numele donatorului.

II. Să se numesă o comisiune compusă din ómeni speciali caril să reguleze cele de cuviință pentru conservarea și sporirea Museului Național.

Ca rezultat al lucrărilor sale, comisiunea numită înaintésă Ministerului unu proiectu de lege pentru instituirea a două Muse naționale, unul de *arheologică și belle arte* și altul de *sciințe naturale și fizice*.

Considerând însă că în urma acestora nu se mai vede înaintată nici o lucrare ;

Considerând ca colecțiunile de anticități se mențin încă tot împrăștiate și în starea de mai înainte ;

Considerând că nici până astăzi nu s'a regulat primirea colecțiunei atât de importantă donată de D. General Mavros.

Considerând că proiectul de lege, prezentat de către comisiunea ad-hoc numită, a rămas în nelucrarea până astăzi.

Considerând că acestu proiectu de lege, după dezvoltarea și organizarea dată Muzeului de științe naturale și penacotecei, nu mai corespunde cu rouele trebuinți ale Muzeului de anticități.

Subsemnatul a pregătit aneșatul regulament special pentru organizarea și dezvoltarea treptat a Muzeului de anticități.

Acestu regulament, pe de o parte prevede modul de organizare și direcțiunea Muzeului proiectat, și pe de alta, ceea ce nu e de mică importanță, prin înființarea unui Comitet special arheologicu, asigură dorita priveghere pentru nedestrușgerea, nealterarea, desmormentarea și cuvenita restaurare a tuturor monumentelor istorice și de artă, cruțate încă de furia timpului și a năvălirilor străine.

Acestu regulamentu, Prea Înălțate Dómne, dându-se în deliberarea Consiliului de Miniștri, Domniile lor, prin jurnalul închieatu în ședința de la 24 ale corentei, au aderat la toate propunerile mele și au aprobatu întocmai regulamentul de față.

În consecință dar, am onóre a supune respectuosu la semnătura Măriei Vóstre, alăturatul proiectu de Decretu întăritor regulamentului pentru administrarea și organizarea Muzeului de anticități din Bucuresci, și tot odată, conformu opiniunei Consiliului, să se decidă ca Comitetul arheologicu de care se face mențiune în acestu regulamentu să procedă la primirea importantei colecțiuni donată de D. General Mavros.

Sunt cu cel mai profundu respectu,

Prea-Înălțate Dómne,

Al Măriei Vóstre,
prea plecat și prea supus servitor
Ministru Secretaru de Statu
la Departamentul Justiției
Cultelor și Instrucțiunei Publice,
N. Crețulescu

ALECSANDRU IOAN I

Cu mila lui Dumnezeu și vointa națională, Domnă Principatelor-Unite-Române ;

La toți de față și viitoru sănătate ;

Asupra raportului Ministrului Nostru Secretaru de Statu la Departamentul Justiției, Cultelor și Instrucțiunei Publice ;

Vedendu jurnalulu Consiliului Nostru de Miniștri de la 24 ale curentei, relativu la întocmirea unui regulamentu pentru administrarea și organizarea Muzeului de anticități din Bucuresci ;

Considerându că colecțiunile de anticități, se mențin încă în starea de mai înainte ;

Considerându că nici până astăzi nu s'a regulat importanta colecțiune donată de D. General Mavros ;

Considerându că prin regulamentul întocmit se prevede atât modul de organizare și direcțiunea Muzeului, cât și înființarea unui Comitetu special arheologicu, care va asigura dorita priveghere pentru nedestrușgerea, nealterarea, desmormentarea și cuvenita restaurare a tuturor monumentelor istorice și de arte ;

Am decretat și decretăm :

Art. I. Se aprobă întocmai alăturatul Regulament pentru administrarea și organizarea Muzeului de anticități din Bucuresci.

Art. II. Comitetulu arheologicu de care se face mențiune în acestu Regulament va procede direct și fără amânare la primirea colecțiunei donată de D. General Mavros.

Art. III. Și cel de pe urmă Ministrul Nostru Secretarū de Statū la Departamentul Justiției, Cultelor și Instrucțiunei Publice, este însărcinat cu executarea acestui Decret.

Dat în Bucuresci, la 25 Noemvrie 1864.

ALECSANDRU IOAN

Ministru Secretarū de Statū la
Departamentul Justiției, Cultelor
și Instrucțiunei Publice,
N. Crețulescu

No. 1 648

REGULAMENTŪ

Pentru Muzeul de antichități

CAPITOLU I

De Muzeū

Art. 1. Muzeul de antichități se organizează separat de Biblioteca Centrală, acolo unde secțiunea antichităților și a rarităților înființată pe lângă acea bibliotecă, (Art. 22 din Regulamentul bibliotecilor), a luat o dezvoltare și o importanță mai mare, în cât nu mai poate fi dirijată tot de personalul bibliotecilor.

Art. 2. Se organizează, de o cam dată în Bucuresci, un Muzeū de antichități, separat de Biblioteca Centrală, cu următoarele secțiuni :

- 1) Secțiunea numismatică și eraldică particulară.
- 2) Secțiunea istorică generală.
- 3) Secțiunea istorică Română cu subsecțiunea eclesiastică, și
- 4) Secțiunea curioșităților.

Art. 3. Fie-care secțiune se va mai putea subsecționa dupe trebuință.

CAPITOLU II

Personal

Art. 4. Muzeul de antichități are următorul personal :

- a) Un Conservator.
- b) Două Custoși.
- c) Servitori.

Art. 5. Direcțiunea Muzeului de antichități, este încredințată unui Comitet Archeologic, compus din :

- a) Profesorul de istoria critică de la Facultatea de litere ;
- b) Bibliotecarul Central.
- c) Trei membri onorifici numiți de Domnū, dupe prezența Ministerului Justiției, Cultelor și Instrucțiunei Publice.

Art. 6. Președința Comitetului de arheologia se încredințează pe viață primului și mai mare donator și fondator al Muzeului de antichități.

Art. 7. Vice-președinția Comitetului arheologic se va încredința de însuși Comitetul unuia din membri săi, prin alegere.

Art. 8. Directorele general al arhivelor, Învățătorii, Institutorii, Profesorii și cu deosebire Inspectorii școlastici de verice clasă, vor da Comitetului arheologic tot concursul ce acesta le ar cere prin Ministerul Justiției, Cultelor și Instrucțiunei Publice.

Art. 9. Îndatoririle membrilor Comitetului arheologic sunt onorifice.

CAPITOLU III

De Atribute

A

Art. 10. Atributele Comitetului arheologic sunt :

- a) A dirige și priveghia Muzeul de antichități.
- b) A clasa antichitățile.

c) A stăruii la înăvuierea Muzeului cu colecțiunile și fondurile.

d) A forma duplicate inventarilor de toate obiectele Muzeului.

NB Unul din aceste inventariri se va păstra de Minister.

Înscrierea în inventarie se va face în aceiași termen în inventariul Ministerului Justiției, Cultelor și Instrucțiunii Publice, și în inventariul păstrat la Comitetul arheologic.

e) A înființa și dirige, după specialul regulament aprobat de Ministerul Justiției, Cultelor și Instrucțiunii Publice, în mărginirea bugetului său, excursiunile și cercetările arheologice în țară.

f) A priveghea buna stare a monumentelor naționale de orice natură, și a stăruii pentru a lor nealterare, sau cuvenită restaurare.

g) A primi sub controlul Ministerului Justiției, Cultelor și Instrucțiunii Publice, donațiunile de fonduri pe numele Muzeului și a le da destinațiunea hotărâtă de donatori.

h) A cerceta și colecțiunea prin toate mijloacele monetele și medaliele relative la țară.

Art. 11. Comitetul arheologic va ține, ca prin desvoltarea ce vor lua lucrările sale, să se transforme în *Societate de Istoria Națională*.

Art. 12. Comitetul arheologic ține ședințele sale ordinare odată pe săptămână, în localul Muzeului; ședințele extraordinare sunt convocate de Președinte cu indicarea în fîia de convocare a materiei de tratare.

B

Conservatorul

Art. 13. Conservatorul va avea o garanță ipotecară de minimum zece mii galbeni.

Atributele Conservatorului sunt :

a) Conservarea sub a sa răspundere a obiectelor și efectelor Muzeului.

b) Direcțiunea cancelariei Comitetului arheologic și redacțiunea lucrărilor acestuia.

C

De Custodii

Art. 14. Atributele Custodilor sunt :

a) A priveghia salele Muzeului când sunt deschise publicului.

b) A ajuta pe Conservator la redacțiunea și copierea lucrărilor Comitetului arheologic.

c) A păstra arhiva cancelariei Comitetului și a Muzeului.

d) A face, sub priveghierea Conservatorului, cuvenitele despulberări.

Art. 15. Servitorii Muzeului este și purtătorul corespondenței Comitetului arheologic.

CAPITOLU IV

De relațiuni

Art. 16. Comitetul arheologic va face în fie-care an raport general către Ministrul Justiției, Cultelor și Instrucțiunii Publice despre starea Muzeului de antichități.

Art. 17. Conservatoarele corespund cu Ministerul Justiției, Cultelor și Instrucțiunii Publice în tot ce se atinge de onorariul personalului și de material și condeele de bani trecuți prin buget pe seama Muzeului, afară de §§ excursiunilor și al colecțiunilor care se regulează prin Comitetul arheologic.

CAPITOLU V

De Donatori

Art. 18. Comitetul arheologic primește cu recunoștință darurile de colecțiuni de obiecte antice sau de fonduri, pentru înăvuierea Muzeului. Toți donatorii se vor înscrie în Condica de aur a Muzeului, și numele lor va fi afișat în salele Muzeului.

Art. 19. Donatorul de fonduri sau colecțiuni de o valoare de 500 galbeni minimum, se consideră ca fondatori ai Muzeului.

Art. 20. Donatorii Muzeului cu fonduri sau colecțiuni de o valoare minimum 500 galbeni, sunt membri de drept ai Comitetului arheologic. Ca atare ei au vot deliberativ în tot ce privește Muzeul de antichități.

CAPITOLU VI

Despre Publicu

Art. 21. Sălele Muzeului de antichități sunt deschise publicului, Joia, Duminica și sărbătorile mari, dimineața, de la 10 până la 3 ore după amiază.

Art. 22. Călătorii și străinii pot să viziteze Muzeul de antichități și în alte zile ale săptămânii prezentând pașaportul lor.

Art. 23. Vizitatorii vor depune la intrarea Muzeului, sub supravegherea servitorului însărcinat cu acesta, bastoanele, umbrelele, galoșii, săbiile etc.

Art. 24. Nimine din public nu va atinge sau deplasa vreunul din obiectele expuse, sub pedeapsă de imediată expulsiune.

Art. 25. Persoanele care ar dori să studieze mai de aproape vreunul din obiectele expuse, vor cere de la Comitetul arheologic o învoire specială. În această învoire se va indica care anume obiecte și pe cât timp se încredințează în sală spre studiu persoanei purtătoare a biletului.

Art. 26. Fumarea este oprită în salele Muzeului.

Art. 27. Aceste dispoziții (Art. 21—27) se vor afișa imprimat la intrările sălilor și înăuntrul lor spre cunoștința publicului.

Ministrul Justiției, Cultelor
și Instrucțiunii Publice,

N. Crețulescu